

Spomienky

Bryan
Washington

Ljndeni

Spomienky

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Bryan Washington
Spomienky – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

Spomienky

**Bryan
Washington**

Spomienky

Z angličtiny preložila
Ľubica Dvončová

Ljndeni

Pre A, D a L

*Podľa mňa všetci všade hovoria
o tej istej somarine.*
RACHEL KHONG

Svet je krásne hrozný.
ANDRÉS NEUMAN

Potrebujeme na lásku dôvod?
MASAO WADA, *TERRACE HOUSE*

Benson

I

Mike odchádza do Osaky, ale jeho matka práve vtedy pri-
lieta do Houstonu.

Iba na pár týždňov, tvrdí.

Možno pár mesiacov, dodáva. Ale musím ísť.

Ako prvé mi napadne: Kurva.

Ako druhé mi napadne, že na toto nemáme peniaze.

Vzápätí mi napadne, že vlastne nemáme absolútne žiadne
spoločné úspory. V našej domácnosti to Mike odjakživa vedel
s peniazmi, nikdy nemal problém prevziať na seba väčšinu účtov.
A ja som to vždy bral ako samozrejmosť.

Teraz mi tvrdí, že plánuje vyhľadať svojho otca. Ochorel
a Mike sa s ním chce stretnúť, kým je ešte čas. Sedím na gauči,
počúvam ho tak na pol ucha a nabíjam si mobil.

Mamu si nevidel celé roky, namietam. Príde sem kvôli tebe,
ja som ju v živote nestretol. Doriti, svojho otca ani nemáš rád.

To je pravda, uznáva Mike. Ale už som si kúpil letenku.
Mama tu bude, aj keď sa vrátim. Si parádna spoločnosť, pre-
žije to.

Rozbíja vajíčka pri sporáku, na dve panvice vylieva žĺtka.
Nechá ich opieť, po chvíli ich posolí, šplechne na ne trocha
majonézy a hodí tam pár vetvičiek oregana. Kedysi mal probl-
ém s čili omáčkou, len čo som sa po ňu načiahol, takmer dostal
infarkt, no práve nad mojou omeletou stisol fľašu s vyblednu-
tou etiketou a špachtľou po nej rozotrel omáčku.

Nepýtam sa ho, kde bude v Japonsku bývať. Nepýtam sa ho, s kým bude bývať. Nepýtam sa ho ani to, kde v našom jednoizbovom byte uložíme jeho matku alebo ako presne bude toto usporiadanie vyzeráť. S idúcim vlakom je to už raz tak – niekedy ho ešte môžete chytiť. Robím s pár deckami, ktorých rodiny prišli do tejto krajiny presne takto. Ak spadnete, ste mŕtvy. Ak ste príliš pomalý, ste mŕtvy. Ak však získate náskok, nikdy vám úplne neujde.

A tak v tejto chvíli neprevrhnem konferenčný stolík. Ani jednu z našich stoličiek. Nepoškrabem mu auto kľúčom ani ním nenabúram do obývačky. Od incidentu s monoklom sme sa prestali dotýkať – obaja sme v tichosti dospeli k záveru, že to je to najmenej, čo môžeme urobiť.

Dnes sa naňho teda usmievam.

Ďakujem mu, že mi dal vedieť.

Pýtam sa ho, kedy odchádza, a uvedomujem si, že robím chybu. Načahujem sa, že po ňom hodím nabíjačku, skôr ako vysloví: Zajtra.

* * *

Máme sa fajn. Vďaka za opýtanie.

* * *

Ako dlho sme spolu, hádam, že tak štyri roky? Závisí to od toho, ako rátate. Už celé mesiace sme neboli na žiadnom večierku, a keď sme na ne ešte zvykli chodiť, spočiatku nikto nevedel, že spolu spávame. Mike iba postával bokom, zatiaľ čo sa okolo mňa obšmietala nejaká beloška, a potom sa mi načiahol ponad plece a strčil mi prst do piva.

Prípadne si kýchol, natiahol sa a utrel si nos do môjho rukáva.

Alebo sa hral s mojou peňaženkou, pomaly ju potľapkal a posunul späť na miesto.

Na jednej večeri si jeho ruka uzurpovala pozornosť môjho rozkroku. Prechádzal mi po ňom palcom priamo pod stolom. Z času na čas sa na nás niekto pozrel, a keď si to konečne všim-

li, dali to patrične najavo. Vystreli sa. Prípadne sa až neprirodzene naširoko usmiali. Mike sa spýtal, či sa niečo deje, a oni sa dušovali, že o nič nejde, a tak sa Mike vrátil k svojej frustrujúcej činnosti, ani mi len nepokývol hlavou.

Vedeli sme, ako vyzeráme. Aj to, ako nevyzeráme. Pred pár týždňami sme na počesť Mikeovej roboty večer vymetali bary a stačilo, aby sa na nás ľudia len letmo pozreli. Mike pracuje v jednej kaviarni v štvrti Montrose. Kaviareň je postavená na koncepte fúzie kuchýň, takže tam masakrujú ryžové misky aj vaječné rolky, hoci v skutočnosti ide o mexické jedlá, pretože ak sa váš kuchár nevolá Mike, všetci ostatní kuchári sú Mexičania.

Otvorili pred rokom. Toto bola oslava daného výročia. Mike na hodinu ponúkol našu dobrovoľnú výpomoc, tak sme prevracali tortily na horákoch neďaleko dídžeja.

Cítil som sa mizerne. Mike sa cítil mizerne. Každý, kto okolo nás prešiel, mal na tvári výraz vraviaci veľavravné: Hm. Dotýkali sa nám pliec. Pýtali sa, ako dlho sme spolu. Zaujímalo ich, kde sme sa spoznali, ako sme zvládli hurikán Harvey, a keďže hudba hrala fakt vydrbane nahlas, radšej sme s Mikeom iba pokrčili plecami.

* * *

Ideme na letisko po jeho matku a ja celú cestu držím hubu. Držím ju, aj keď Mike parkuje. Letisko Georgea Busha je mimo houstonských cestných komunikácií, ale na diaľnici je vždy stála premávka. Mike zastaví pri Príchodoch a vytiahne kľúč zo zapalovania. Za nami sa mihoce tenká čiara, drobná konštelácia cestovateľov.

Mike si nechal narásť fúzy. Chvejú sa mu na tvári. Väčšinou si všetko oholí, preto mám teraz pocit, akoby bol karikatúrou seba samého. Sedíme vedľa terminálu, takže si nemôžeme celú túto sprostú situáciu vydiskutovať tu a teraz, ale aj tak. Musíte sa nad všetkým zamýšľať.

Ja sa zamýšľam.

Zamýšľam sa, či sa tiež zamýšľa.

V poslednej dobe nám to s ospravedlňovaním ktovieako nejde. Teraz by na to bola vhodná chvíľa.

Na letisko prichádza 111 500 návštevníkov denne a my sme tu s nimi – dvaja najpodivnejší.

Počuj, prehodí Mike.

Povzdychne si. Podá mi kľúče. Povie, že o chvíľu sa vráti aj s matkou.

Ak nás necháš trčať na parkovisku, zrejme ťa nájdeme, oznámi mi.

* * *

Trvalo mu celé dve rande, kým spomenul problematiku rasy. Zašli sme do írskoho baru zastrčeného za časťou Hyde Park. Okrem nás sedeli na terase samí belosi. Trochu som sa pripil, a keď som Mikeovi priznal, že je o niečo nižší, ako je priemer, tľoskol jazykom, akoby mi chcel povedať: No konečne, čo ti toľko trvalo.

Čo keby som ti povedal, že si príliš zdvorilý, kontroval Mike.

Fajn, odpovedal som.

A hovoríš veľmi spisovne.

Chápem. Prepáč.

Neospravedlňuj sa, pokračoval Mike a pästou ma hravo udrel do pleca.

V tú noc to bol náš prvý dotyk. Barman pozrel naším smerom a zažmurkal.

Iba dúfam, že ma vnímaš ako kompletnú ľudskú bytosť, dodal Mike. A nevšímaš si len tú očividnú živočíšnu príťažlivosť.

Sklapni, zamumlal som.

Ale fakt, bez srandy, hovoril Mike. Ja som Mifune a ty Jasuke.

Prestaň, zahriakol som ho.

Doriti, a možno sme len Bonnie a Clyde, zakončil.

* * *

Mike čaká na výdaji batožiny a mne do auta zatiaľ nazrú traja rôzni policajti. Na prvých dvoch sa usmejem. Na tretieho sa zamračím. Ten posledný mi zaklope na okno štýlom „Načo tu,

doriti, čakáš?“, a keď ukážem na vchod do budovy letiska, iba sa zachmúri.

Potom si všimnem, že už vychádzajú. Moja prvá myšlienka je, že fakt pôsobia ako rodina. Mikeova matka sa hrbí, ale iba trošku, a on za ňou ťahá jej kufor. Istý čas sa stretávali každý rok – vždy sem priletela na návštevu –, no posledných pár rokov bolo náročných. Navyše návštevy ustali, keď som sa nastahoval k Mikeovi.

Otvoriť kufor je to najmenej, čo môžem urobiť. Rád by som bol ten typ, ktorý neurobí ani to, ale nie som.

Mike pomôže mame upraviť zadné sedadlo, keď nastupuje, a ona sa na mňa ani nepozrie. Vlasy si zopla do drdola. Na sebe má svetlomodrá vetrovku, na tvári rúško, spod ktorého jej vykúka veľmi jemné líčenie.

Mami, osloví ju Mike, si hladná?

Zašomre mu čosi v japončine. Mykne plecami.

Mami, zatiahne Mike.

Pohľadom preskočí na mňa. Zopakuje jej otázku. Potom tiež prehovorí v japončine.

Ona čosi povie, on čosi povie, zatiaľ čo k okienku podíde ďalší chlapík riadiaci dopravu. Je to Hispánc a v tej veste pôsobí urastene. Hlavu má vyholenú, ako keby narukoval do armády. Niečo nám rozpráva cez sklo, tak stiahnem okienko a spýtam sa, či sa niečo deje.

Poviem mu, že už ideme.

Tak choďte, odpovie mi chlapík.

V okamihu mi vyletia z úst nasledujúce slová, ani sekundu sa tam neohrejú. Funguje to tak trochu ako gravitácia. Poviem: Fajn, akoby sme tu ani neboli, ty zmrd.

Hispánc sa na mňa iba zamračí. Kým si premyslí odpoveď, ozve sa za nami hlasné trúbenie. Znovu sa na mňa pozrie a potom sa odsuchce preč, škrabe sa na hrudi a zazerá na naše auto. Zavriem okno a všimnem si, že Mike sa na mňa mračí. Jeho matka nezaostáva. Niečo povie, pokrúti hlavou a ja sa zatiaľ zaradím do pruhu.

Zapnem rádio a ozve sa rap Meeka Milla.

Prepnem stanicu a na tej hrá skupina Migos.

Radšej všetky tie somariny vypnem. Nakoniec sa úspešne dostaneme na diaľnicu.

Zrazu akoby sme sa ocitli v scéne z ďalšej dramatickej tele-novely, ktorých je už aj tak priveľa, a práve v tej chvíli sa Mikeova mama zasmaje a pokrúti hlavou.

Povie čosi po japonsky.

Mike buchne po priehradke a povie iba: Mami.

* * *

Moji rodičia predstierajú, že nie som gej. Ide im to oveľa jednoduchšie, ako by sa mohlo zdať. Otec žije v Katy, na západ od Houstonu, mama zostala v Bellaire aj so svojím druhým manželom. Predtým sme na rodinné večere zvyčajne chodili do centra mesta. Otec pracoval ako meteorológ. Bola to preňho vec spoločenského statusu. Doma vyzdvihol mňa, sestru aj mamu, na trajekte sme sa previezli popri medzištátnej diaľnici I-45, len aby sme sa najedli s jeho kolegami, pričom nám zakaždým objednal ten najväčší chod na menu – na tanieroch sa kopila pečená bravčovina, hromady dusených krabov na restovanej čínskej kapuste pak choi –, a toto všetko nazýval prácou, pretože on predsa pracoval neprestajne.

Často nám kládol jedinú otázku: Koľko negrov bežne vidíte hlásiť počasie?

Moja matka s ním o tom nikdy nedebovala ani mu nevy-nadala, nič také. Zopakovala presne to, čo on. Napodobnila jeho hlas. Tak to zvykla robiť. V jej podaní vyznieval dôleži-to, ako akýsi šéf, no môj otec je len taký obyčajný mužiček. Mama touto svojou taktikou dosiahla presne to, čo by ste aj očakávali.

Dnes má v práci veľký deň, hovorievala v aute zaseknutom v zápche na diaľnici I-10.

Pôsobivá predpoveď, vyhlásila len chvíľku nato, ako o kuchynskú stenu roztrieskal vínový pohár.

Prisahám ti, že toto si spravil poslednýkrát, povedala a váž-ne sa mu zahľadela do očí, kým sa opitý zmietať na zemi,

chniapol jej po kolenách a prisahal, že sa už v živote nedotkne jediného piva.

Nakoniec od neho odišla. Lydia išla s matkou, prestúpila na inú strednú. Ja som zostal na predmestí na svojej starej strednej a otec naďalej pil. Televízna stanica ho vyhodila, pretože bol ožratý v živom vysielaní, a odvtedy žil iba z úspor. Sem-tam zastupoval na strednej na pár hodinách prírodovedných náuk, ale väčšinou sa nepohol z gauča a vykrikoval na predpovede houstonskej stanice KHOU, ktorá vysielala počasie každú hodinu.

Príležitostne ho prepadli záblesky triezvosti, v takých chvíľach som ho po príchode domov našiel opravovať eseje. Nejaké decko nazvalo precipitáciu anticípáciou a ďalšie ako definíciu kopovitých oblakov nakreslilo po celej strane malé chumáčiky. Otec raz na preplnený koniec stola položil tri testy, všetky s identickým rukopisom, no s inými menami.

Mávól nimi smerom ku mne a spýtal sa, prečo všetko musí byť tak vydrbane ťažké.

* * *

Po pár mesiacoch Mike vyhlásil, že môžeme byť čímkoľvek len chceme.

Nech už to znamenalo čokoľvek.

So mnou je to fakt ľahké, povedal.

So mnou nie, oznámil som mu.

Ale bude, presviedčal ma. Len mi daj trocha času.

* * *

K nášmu bloku zabáčame po polnoci. Vo väčšine bytov sa už nesvieti. Skupina deciek sa krčí pri obrubníku, fajčí trávu a zabáva sa s petardami.

Keď za nami jedna vybuchne, decká sa rozutekajú. Po novom je toto ich najväčšia zábavka. S Mikeovou matkou to ani nehne.

Mami, osloví ju Mike, už sme doma.

Žijeme v Third Ward, je to časť Houstonu historicky obývaná černochochmi. Náš byt je priveľký, priam to nedáva zmysel. Kedysi to bola bohatá štvrť, no potom si tu obľúbili krek a peniaze sa vyparili. Z času na čas tu začujete výstrely, bitky alebo nejakých zmrdov, čo majú potrebu zbesilo dupať na plyn. Nedávno však náš blok začali okupovať bratstvá z univerzity nachádzajúcej sa iba blok od nášho bytu. Aj hŕstka nejakých profesorských typov. Kopa bohatých deciek sa tu hrá na chudobu. A černosi, ktorí tu žijú desaťročia, im to ochotne dovoľia, pretože ich teší známy vedecký fakt, že mladí belosi nepriťahujú polišov.

Našími najbližšími susedmi je rodinka z Venezuely, majú asi deväť detí, a tiež starý černošský párik, ktorý v tejto budúve žije už celú večnosť. Každých pár týždňov Mike navarí pre obe rodiny rybiu polievku, sladké zemiaky, makaróny a ryžu. Nikdy okolo toho nerobí haló, jednoducho ráno vstane a navarí. Po prvých pár razoch som sa ho spýtal, či to nepôsobí povýšenecky.

No po istej dobe som si všimol, že ho tí ľudia zastavujú na svojich verandách a on sa nakláňa cez ich drevené zábradlia a hravo zapára do detí. Sem-tam ho ten černošský párik pozve do bytu, kde mu ukazujú fotky ich dcér a dcér ich dcér.

Mike tu žije už roky. Ja som sa po odchode od otca nastahoval rovno k nemu. V svoju prvú noc v byte som pre všetok ten hluk nemohol zaspať a Mike mi povedal, že si na to zvyknem, ale, pravdupovediac, ani som nechcel.

Mikeova matka si odkladá topánky pri našich dverách. Rukou prechádza po stene. Poklepká po skrinke na topánky, špičkou nohy sa dotkne dreva. Potom vojde do predsieni, Mike sa na mňa uškrnie a ja mám pocit, akoby to bol prvý úsmev, ktorý mi venoval za celé mesiace. Vtom to začujeme: začína sa to pomaly, no po pár zaštikútaniach sa Mikeova matka rozplače.